

Jak probíhající proces synody dosud ovlivnil naši farnost?

Milí čtenáři, začínáte číst soubor odpovědí jedenácti lidí z naší farnosti, kteří napsali svou písemnou odpověď na tři otázky: Jak a jestli synoda v naší farnosti změnila náš způsob myšlení, komunikace, vztahy? Jak se to projevilo v konkrétních oblastech? Co nás během synodálního procesu obohatilo? Co se naopak nepovedlo?

Tyto otázky byly na začátku roku 2024 rozeslány generálním vikářem, o. Janem Czudkem, do všech farností naší diecéze, kde se lidé zapojili do synody ve farních pracovních skupinách. Generální vikář chce z odpovědí, které k němu z jednotlivých farností dorazí, vypracovat diecézní zprávu, která bude předána dál.

V naší farnosti se od ledna 2021 zapojilo do synodních pracovních skupin více než čtyřicet farníků. Každému z nich, a všem farníkům bez jakéhokoli omezení, jsme nabídli, aby na otázky odpověděli svým jedinečným způsobem. Odpovědi jsme sbírali do 31. ledna. Dále v textu najdete všechny odpovědi, které v naší farnosti vznikly. Pořadí je náhodné a nehraje žádnou roli. Pisatel je vždy označen křestním jménem.

Jsme si vědomi, že synodní setkání není možné nahradit písemným dotazníkem. Čas společného setkání lidí, kteří spolu mluví tváří v tvář, naslouchají si, reagují na sebe, modlí se, vytvářejí vztahy, je nenahraditelný. Přesto jsou nashromážděné písemné odpovědi dobrým kamínkem do mozaiky synodální práce v naší farnosti. Děkujeme všem, kdo se o svůj pohled podělili a kdo chtějí jít v naší farnosti po společné cestě

Petr Smolek

4. 2. 2024

Jak a jestli synoda v naší farnosti změnila náš způsob myšlení, komunikace, vztahy?

Setkávání synodálních skupinek nás hodně obohatilo o názory a postoje druhých lidí. Více jsme poznali ty, které jsme často vídali v kostele nebo ve společenstvích, ale moc jsme o nich nevěděli. Teď více o sobě víme, modlíme se za sebe navzájem i za celou naši farnost.

Jak se to projevilo v konkrétních oblastech?

Vztahy mezi námi jsou teď silnější a otevřenější. Zlepšila se komunikace mezi námi farníky napříč generacemi.

Vznikly aktivity, které dříve nebyly nebo vázly (čtení Božího slova při mši sv., různá setkávání farnosti mimo bohoslužby-kavárnička, zahrada fary, lectio divina, mladé rodiny, aktivity pro děti aj.). Teď cítíme větší otevřenost a sdílnost lidí navzájem a větší ochotu se setkávat, žít více spolu.

Co nás během synodálního procesu obohatilo? Co se naopak nepovedlo?

Obohacení viz výše.

Těžko nám jde misijní činnost, vyjití k lidem mimo náš kostel.

Markéta a Oldřich

Jak a jestli synoda v naší farnosti změnila náš způsob myšlení, komunikace, vztahy?

Řekněme, že synoda nastartovala změny ve způsobu myšlení, komunikace a vztahů. Dala nám impulsy, že věci mohou jít i jinak, než rozdělením a plněním úkolů směrem shora dolů. Ale na změny tohoto typu potřebujeme čas – je ještě brzy mluvit o změnách postojů.

Jak se to projevilo v konkrétních oblastech?

Například tím, že o věcech, které se týkají celé farnosti, mluvíme společně, k účasti na diskusi je přizván každý, kdo má zájem. Společně také přemýšlíme o tom, co budeme nebo nebudeme dělat, jaký mají naše aktivity smysl a zda na ně máme kapacitu. Pan farář se zapojuje jako jeden z nás, jeho názor je slyšený s respektem, ale není slepě poslechnutý.

Co nás během synodálního procesu obohatilo? Co se naopak nepovedlo?

Tady můžu mluvit za sebe. Obohatilo mě zjištění, jak různí jsme. Jak širokou paletu povah, spiritualit a přístupů k církvi farnost zahrnuje. Jak různé životní příběhy máme. Obohatila mě spousta dobrých nápadů od druhých – sama bych na ně nepřišla. Obohatil mě způsob průběhu synodálních setkání.

Zatím se moc nedaří nebýt frustrovaní z menšího zájmu, než jsme čekali – o cokoli (o synodu, o akce farnosti, o práci kolem kostela...). Také jsme na cestě přijímání těch, kdo to s vírou a aktivitou pro farnost mají jinak, než bychom si přáli. To nám zatím moc nejde. Učíme se...

Markéta

Jak a jestli synoda v naší farnosti změnila náš způsob myšlení, komunikace, vztahy?

Synoda nás naučila vzájemnému naslouchání, dodala odvahu říci, co nás na životě ve farnosti těší a co rmoutí. Osobně mě potěšilo, velké množství farníků, kteří se zapojili do synodních skupinek. Synoda nám stále připomíná zodpovědnost za farnost a dává příležitost k trpělivosti, když nejde vše tak rychle a s takovou intenzitou, jak by si zasloužila.

Jak se to projevilo v konkrétních oblastech?

Velkou roli v zapojení synodních procesů do života farnosti má kněz farnosti. Pomalu se stává zavedenou praxí, že vždy na začátku adventního nebo postního období, se farnost sejde a projedná, co a jak bychom chtěli v daném čase prožít. Díky tomu, vznikají nové aktivity, nová setkání a především nová přátelství. Zároveň i kněz dostal příležitost říci, co ho těší, co se mu nelíbí a co by rád změnil.

Co nás během synodálního procesu obohatilo? Co se naopak nepovedlo?

Překvapila mě širší názorů na život ve farnosti. Synodální proces mi pomohl vyjít z mé „ulity“, učí mě pozorně naslouchat názorům druhých. Přijímat i negativní názory a pomáhá mi tak formovat můj život z víry.

Nepovedlo se vtáhnout do synodních procesů všechny aktivní farníky, částečně se farnost rozdělila, avšak toto rozdělení zatím nezasahuje do fungování farnosti.

Martina

Jak a jestli synoda v naší farnosti změnila náš způsob myšlení, komunikaci, vztahy?

Myšlení: více se zamýšlím nad svým chováním k manželovi a ostatním rodinným příslušníkům.

Komunikace: komunikuji se seniory, ale i s mladšími křesťany, i mimo kostel.

Vztahy: vztahy mezi křesťany v naší farnosti jsou přátelské.

Jak se to projevilo v konkrétních oblastech?

Vedení společenství seniorů, spolupráce s otcem Petrem.

Zapojení farníků k účasti na akcích pořádaných farností.

Co nás během synodního procesu obohatilo? Co se naopak nepovedlo?

Obohatilo mě ve víře v Boha a úctě k druhým lidem.

Nepovedlo se zapojení do akcí i křesťany v okolí.

Miluše

Jak a jestli synoda v naší farnosti změnila náš způsob myšlení, komunikace, vztahy?

V oblasti myšlení vnímám posun v tom, že farní záležitosti týkající se všech, mohou být projednávány se všemi. Komunikace může být postavena na stejné úrovni, tj. na křtu, a ne na zásluhách. Vztahy se otevírají a umožňují farníkům, aby o sebe měli větší zájem.

Jak se to projevilo v konkrétních oblastech?

Bavíme se společně při setkáních otevřených pro všechny farníky o prožívání adventu, postu. Hledáme cestu, jak naložit s farou. Bavíme se o tom, co se běžně rozhodovalo bez diskuse. V diskusích se učíme dát každému člověku stejný časový prostor, učíme si naslouchat, nikoho nepřeskočit, hledat společné řešení.

Co nás během synodálního procesu obohatilo? Co se naopak nepovedlo?

Obohatila mě ochota druhých lidí mluvit a naslouchat. Vnímám jsem velkou pestrost mezi námi. Vnímám jsem mnoho způsobů představ a prožívání, jak být křesťanem, jak být církví, jak budovat farnost a žít v ní křesťanský život. Přes počáteční zdráhání mě oslovilo, že každý člověk má co říct, má zkušenost, se kterou se chce rozdělit, má představu, jak dnes žít jako křesťan.

Nepovedlo se zatím propojit synodální proces s předchozími formami organizování života farnosti. Synodální proces je živý, nový, nevyjasněný, vzbuzuje mnohé rozpaky a protiklady. Stále ještě nejsou zjevné výrazné plody.

Petr

Jak a jestli synoda v naší farnosti změnila náš způsob myšlení, komunikace, vztahy?

Nemyslím si, že by synoda nějakým způsobem změnila ve farnosti myšlení. V této oblasti má zkrátka pocit, že šlo o diskuze (ve stylu televizních diskuzních pořadů), které obvykle žádnou výraznější změnu nepřinesou. Naopak ve skupinkách vznikly nové kamarádství, někteří farníci pro mě přestali být anonymní. Podrobněji u otázky č.2

Jak se to projevilo v konkrétních oblastech?

Já sám jsem získal v první skupině nového kamaráda Davida, po delší době jsem se v ní setkal s Marianou, kterou si pamatuji jako malou holku za základní školy. Ve druhé skupině jsem navázal kamarádský kontakt s Monikou. Někteří další účastníci diskuzí pro mě přestali být neznámí.

Co nás během synodálního procesu obohatilo? Co se naopak nepovedlo?

Celou synodu, ať se diskutovalo o libovolném tématu, bych shrnul do jedné věty: Synoda je o komunikaci v církvi a způsobu, jak komunikaci zlepšit uvnitř i vůči společnosti.

Co se povedlo? Za mě se mi nejvíce líbil způsob vedení diskuze. Každý řekl k tématu svůj názor, který si předem připravil, a poté ve druhém kole diskuze jsme reagovali na názory, které řekli ostatní. Druhou věc, kterou chci ocenit, je skutečnost, že v obou případech byl členem skupiny, ve které jsem diskutoval, otec Petr, což úroveň diskuze jednoznačně zvýšilo.

Co se nepovedlo? Diskuze o vztahu s politikou měla proběhnout nikoliv až v listopadu 2022, ale nejpozději týden po poutním zájezdu do Luhačovic, který byl znehodnocen politickým vystoupením členů KDU-ČSL. V listopadu již přece jen bylo na diskuzi o tomto tématu trochu pozdě.

Zajímavá zkušenost: Právě v listopadové skupině, ve které byl vedle otce Petra i další elitní členové farnosti včetně pana jáhna, jsem se cítil jako nejlepší hokejista krajského přeboru, který dostane šanci zahrát si extraligový zápas.

Daniel

Jak a jestli synoda v naší farnosti změnila náš způsob myšlení, komunikace, vztahy?

Synoda změnila v naší farnosti způsob myšlení k lepšímu, zlepšila se i komunikace a spolu s tím, jako spojené nádoby, i vztahy s lidmi. Je asi příznačné, že s některými věřícími naše synodní snahy nepohnuly. Někteří lidé jsou stále velmi konzervativní a do sebe uzavření.

Jak se to projevilo v konkrétních oblastech?

Myslím, že přibylo několik lidí ve farnosti, kteří si uvědomili, že nemusí všechno dělat pan farář. Jistě není marné všimnout si skutečnosti, že se dokážeme přeci jen více usmívat a že nám už tak často není líto času a dokážeme spolu i mimo kostel promluvit, a to nejen s věkově sobě rovnými, ale i s mladými. Je to sice jenom pocit, ale už na druhých kriticky nehledáme jenom nedostatky. Projevujeme zájem o případné problémy druhých lidí a snažíme se jim pomoci, přinejmenším nabídkou času a své blízkosti.

Co nás během synodálního procesu obohatilo? Co se naopak nepovedlo?

Obohacující jsou asi všechna společenství, velkým přínosem jsou nedělní kavárny a letní zahrady. Škoda, že se zatím nepodařilo upoutat, alespoň k letním zahradám, větší pozornost lidí, kteří do kostela dosud cestu nenašli a my je neumíme oslovit. To vidím jako misijní úkol nesplněný (doufám, že zatím). Je tu však ještě misijní úkol směrem do farnosti. I tady máme svůj dluh, protože jsme zatím nedokázali přesvědčit farníky střední a starší generace ke spoluúčasti na neformálních setkáních při kavárnách nebo letních zahradách. Podotýkám, že slovo přesvědčit nemá význam nutit, ale přesvědčivě nabídnout.

Z předchozího textu plyne, že musíme asi ještě více než dosud prosit o spolupráci Ducha Svatého.

Jan

Jak a jestli synoda v naší farnosti změnila náš způsob myšlení, komunikace, vztahy?

Odpověď na tuto otázku je velmi subjektivní a individuální.

Z mého úhlu pohledu je o změnu (alespoň minimální) snaha, ale pouze z řad některých farníků. Důležitou úlohu v tomto formování má o. Petr, který dal synodě prostor, čas, oživuje v lidech naději, nové myšlenky a vynakládá velké úsilí v synodě pokračovat a přinášet ji do farnosti.

Ale nyní je změna v rukou farníků, a to se podle mě z větší části nedaří. Jedním z důvodů je možná jejich nezájem, duchovní stagnace, vyhovující zajaté koleje, časté zklamání z vedení církve, nevyřešené konflikty ve farnosti mezi jednotlivci a osobnostní nastavení. Na druhou stranu je mezi námi několik farníků, spíše seniorského věku, kteří opakovaně vykračují ze své komfortní zóny a snaží se naslouchat, pomáhat a zapojit se. Díky synodě a navazujícím aktivitám v naší farnosti jsem v nich našla velké obohacení nejen pro farní život, ale i svůj život osobní. Moc jim fandím a těším se, co nového nám může společná spolupráce přinést. Jsou mezi námi i farníci, kteří mají snahu hledat cesty k oslovení druhých, které neznají. A často se setkávají s nepochopením, nepřijetím a odsuzujícím pohledem okolí, ale přesto mají sílu pokračovat dál.

Jak se to projevilo v konkrétních oblastech?

Všímám si, že se do některých společenství a aktivit snažíme přenášet prvky synody. Ve formě vedení diskuse, dávat prostor každému, naslouchat si, nekomentovat a neshazovat názor druhého, společně se modlit, převzít odpovědnost a přidat ruku k dílu. Vhodný výběr aktivit, forem modlitby a neustálé nabízení všem lidem bez rozdílu, bez vedené „docházky“ apod.

Co nás během synodálního procesu obohatilo? Co se naopak nepovedlo?

+ životní příběhy, názory, pohledy, zkušenosti z jiných farností a společenství. Noví lidé, kteří se zapojili do synody, ale ve farnosti nikdy předtím aktivní nebyli.

- Zapojení generace 20 – 35 let, mladé rodiny. Vhodně přiblížit lidem význam synody a najít vhodnou motivaci pro zapojení a následné pokračování. Zatížení koordinátorů synody konečnými formálními dotazníkovými výstupy pro diecézního koordinátora. Nedostatečná a neadekvátní komunikace, zájem, vize, nabídka spolupráce a důvěra v to, že s námi diecéze (její vedení) počítá. Otevřenost či správná komunikace v jednotlivých společenstvích ve farnosti.

Marie

Jak a jestli synoda v naší farnosti změnila náš způsob myšlení, komunikace, vztahy?

Myslím si, že ano i ne. Na jedné straně vnímám mnoho farníků, kteří synodě "dali šanci", věnovali svůj volný čas setkávání, naslouchání, vystupování ze své komfortní zóny, společné modlitbě a snaží se to žít i nadále. To vše s cíli popsány v synodních dokumentech. Na druhé straně vnímám nepřijetí, stále nepochopení celého procesu a jeho principů i řadu kritických postojů a možná už i alergii na slovo "synoda". Toto slovo se lehce stává "holí v ruce" při poukazování na chyby jednotlivců ve farnosti: "To je furt synoda, synoda, a přitom neumí ani pozdravit". To mě mrzí. Chybí mi i větší touha po převzetí odpovědnosti za život ve farnosti ze strany nás laiků. Je mi líto, když někteří lidé vnímají synodu jako pouhé "mudrování" a "vykecávání se" bez praktických dopadů a stranou zůstává to důležité.

Jak se to projevilo v konkrétních oblastech?

Formát synodality při plánování farních aktivit. Prvky synodality při duchovních obnovách. Častější prostor pro modlitbu vlastními slovy a aktivní zapojení při liturgii (májové pobožnosti, adorace na první pátek).

Co nás během synodálního procesu obohatilo? Co se naopak nepovedlo?

Jsem vděčný za synodní skupinky, ve kterých jsem měl možnost být. Za všechno, co tam zaznělo a inspirovalo mě, za přátelství, která se díky těmto setkáním prohloubila. Velmi mě překvapila svěžest ducha mnoha výrazně starších farníků, kteří k synodě přistoupili s elánem a takovou zdravou "otevřeností pro změnu" a ochotou být na naší společné cestě vynalézavějšími. To všecko si v sobě nesou, často a rád na to vzpomínám a velmi mě to obohatilo. Je mi líto, že zájem o synodní setkávání neprojevilo více farníků ve věku do 35 let. Nerozumím proč. Chyběli v debatách o budoucnosti církve. Respektuju, že jsou lidé, kteří nemají potřebu se sdílet, o to vděčnější jsem těm, kdo byli ochotni to udělat a skrze svá slova mě obohatili, ačkoli s tím vůbec nepočítali. Velmi mě pak mrzí přístup ze strany diecézního koordinátora synody a biskupství jako takového. Zúčastnil jsem se jak vyhodnocení diecézní synody 1.5.2022 v katedrále, tak diecézní pouti do Frýdku 31.5.2023, po níž následovala diskuze s biskupem Martinem a o. Czudkem. Obě akce pro mě byly velkým zklamáním, protože jsem ze strany našich pastýřů cítil naprostou bezradnost a absenci jakékoli vize a koncepce, jak se závěry synody naložit a vlastně i neochotu k opravdové změně smýšlení v naší místní církvi. A to navzdory skutečnosti, že závěry synody byly velmi konkrétní a naléhavé a naložit s nimi šlo bez pokynů z Vatikánu. Na úrovni diecéze tedy synodní proces do této chvíle beru jako zcela promarněnou šanci a zklamání mnoha lidí, kteří byli motivováni se nově aktivně zapojit do práce pro církev. Stačilo projevit opravdový zájem a nasměrovat. Ve srovnání s tím, co se děje kolem (plzeňská diecézní synoda, konference o budoucnosti diecéze ve spíšské diecézi apod.) jsme zaspali a nezvládli to.

Jan

Jak a jestli synoda v naší farnosti změnila náš způsob myšlení, komunikace, vztahy?

Myslím, že synoda byla přínosem. Lidé se spolu scházeli a diskutovali a díky toho se lépe poznali.

Jak se to projevilo v konkrétních oblastech?

Vznikly nové aktivity pro prohloubení vztahu ve farnosti. Pořádá se farní kavárna.

Co nás během synodálního procesu obohatilo? Co se naopak nepovedlo?

Obohatily mě rozhovory s farníky, co se možná nepovedlo, že se nezapojilo více lidí.

Tomáš